

Згозінська О. А.

к. вет. н., старший викладач

ksenya_sss@inbox.ru

Побережець С. П.*

аспірант

spoberezhets@mail.ru

Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир

ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ КРОВІ СОБАК ЗА РІЗНОЇ ІНТЕНСИВНОСТІ ІНВАЗІЇ *OTODECTES CYNOTIS*

Актуальність проблеми. Збудник отодектозу – кліщ-шкіроїд *Otodectes cynotis* (Hering, 1938), паразитує на шкірі внутрішньої поверхні вухної раковини і в зовнішньому слуховому проході [2, 3]. Критерієм патогенної дії кліщів на організм собак є суттєві зміни в крові, яка живить усі органи і тканини організму [1, 4].

Матеріали і методи досліджень. Для експерименту було відібрано собак-метисів (n=10) віком 6–12 місяців, масою тіла 5,0–10,0 кг, здорових та

---

* Науковий керівник – доктор ветеринарних наук, професор Ю. Ю. Довгій

уражених збудниками отодектозу за інтенсивності інвазії $6,9 \pm 0,26$ і $17,8 \pm 0,73$ екземплярів живих кліщів у досліджуваному мазку. Зскрібки шкіри для визначення інтенсивності інвазії *Otodex cynotis* досліджували вітальним методом Приселкової. Кількість еритроцитів і лейкоцитів рахували в камері Горяєва, мазки крові фарбували за Романовським-Гімзою. Біохімічні показники сироватки крові визначали на напівавтоматичному аналізаторі закритого типу «Rayto-1904C» (Китай) згідно методик.

Результати досліджень. Дослідження морфологічного складу крові собак за низької інтенсивності інвазії *O. cynotis* ($6,9 \pm 0,26$ екземплярів живих кліщів у досліджуваному мазку) показало підвищення кількості лейкоцитів у крові собак дослідної групи на 57,4 % (з $9,40 \pm 0,51$ Г/л до $14,80 \pm 0,54$ Г/л, $p < 0,001$), еозинофілів у 2,3 рази (з $4,10 \pm 0,33$ % у здорових тварин до $9,60 \pm 0,34$ % – у хворих, $p < 0,001$), паличкоядерних нейтрофілів на 67,4 % (з $4,30 \pm 0,15$ до $7,20 \pm 0,26$ % відповідно, $p < 0,001$) та зниження відсотка сегментоядерних на 13,3 % (з 65,30 до 56,60 % відповідно, $p < 0,05$).

За високої інтенсивності інвазії збудниками отодектозу ($17,8 \pm 0,73$ екземплярів живих кліщів у досліджуваному мазку) кількість еритроцитів у крові інвазованих собак становила $5,46 \pm 0,22$ Т/л, що на 12,4 % менше, ніж у тварин контрольної групи. При цьому кількість лейкоцитів становила $20,70 \pm 0,76$ Г/л порівняно з $9,40 \pm 0,51$ Г/л у здорових собак ($p < 0,001$). У лейкограмі хворих собак з'являються базофіли ($3,2 \pm 0,07$ %), яких не було виявлено у крові здорових тварин. У крові собак дослідної групи різко виражена еозинофілія ($15,90 \pm 0,62$ % проти $4,10 \pm 0,33$ % у собак контрольної групи, $p < 0,001$). Серед змін у співвідношенні нейтрофілів крові собак було відмічено появу юних нейтрофілів ($0,90 \pm 0,08$ %), збільшення кількості паличкоядерних нейтрофілів у 2,2 рази (до $9,60 \pm 0,35$ % у хворих, $p < 0,001$) та зменшення сегментоядерних на 34,8 % (до $42,60 \pm 1,50$ % відповідно, $p < 0,001$).

Отримані результати можна пояснити розвитком загальної запальної реакції в організмі собак за отодектозу. Таким чином, не зважаючи на відсутність виражених змін загального стану тварин, за отодектозу всі системи та органи організму виявляються втягненими у патологічний процес.

Серед змін біохімічних показників крові собак за низького ураження спостерігали зниження вмісту гемоглобіну до $141,40 \pm 5,73$ г/л порівняно з $163,90 \pm 5,86$ г/л у тварин контрольної групи ($p < 0,05$) та альбумінів до $29,25 \pm 0,83$ г/л ($p < 0,05$). У сироватці крові інвазованих собак зростали концентрація загального білірубину на 78,2 % (до $5,49 \pm 0,31$ мкмоль/л, $p < 0,001$), а також активність ферментів АлАТ до $29,17 \pm 1,71$ Од/л ($p < 0,01$), АсАТ – до $17,29 \pm 0,55$ Од/л, та ЛФ – до $99,73 \pm 6,69$ Од/л.

За високої інтенсивності інвазії у крові собак дослідної групи спостерігали зниження вмісту гемоглобіну на 31,3 % (до $112,60 \pm 4,18$ г/л, $p < 0,001$), альбумінів – на 24,7 % (до $24,72 \pm 0,64$ г/л, $p < 0,001$), підвищення концентрації загального білірубину у 2,4 рази (до $7,54 \pm 0,27$ мкмоль/л, $p < 0,001$), холестерину – на 70,5 % (до $7,79 \pm 0,23$ ммоль/л, $p < 0,001$). Разом з тим зростала активність ферментів ($p < 0,001$) АлАТ – у 3,1 рази (до $69,64 \pm 2,35$ Од/л), АсАТ –

на 86,9 % (до $26,48 \pm 1,36$ Од/л) та ЛФ – на 62,1 % (до $132,26 \pm 8,52$ Од/л).

Зниження вмісту гемоглобіну, альбумінів, зростання вмісту білірубину та холестерину, а також активності ферментів АлАТ, АсАТ і ЛФ у собак, хворих на отодектоз, є ознаками гепатотоксичної дії метаболітів кліщів *O. cynotis*. Ці явища вказують на руйнування гепатоцитів та порушення жовчовидільної функції печінки хворих собак. Як результат, у організмі порушується обмін речовин та всі системи організму втягуються в патологічний процес.

Висновки. Вираженість змін гематологічних показників організму собак прямопропорційно залежить від інтенсивності інвазії збудниками отодектозу. Таким чином, із підвищенням інтенсивності інвазії *O. cynotis* зростає ступінь ураження організму хворих собак.

Література

1. Довгій Ю. Ю. Зміни гематологічного профілю у собак при різних формах демодекозу / Ю. Ю. Довгій, С. П. Побережець, О. А. Згозінська // Науково-технічний бюлетень НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК. – 2015 – № 3, т.3. – С. 100 – 105.

2. Іринчук В. В. Епізоотичний процес демодекозу собак в м. Одесі, клінічний перебіг та заходи боротьби: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата ветеринарних наук: спец. 16.00.11 – паразитологія, гельмінтологія / В. В. Іринчук – К., 2007. – 17 с.

3. Brimer L. Rapid quantitative assay for acaricidae effects on *Sarcoptes scabiei* var. *suis* and *Otodectes cynotis* / L. Brimer, H. Bak // Exp. Appl. Acarol., 2004. – V. 33. – № 2. – P. 81–91.

4. Haematobiochemical investigations in canine demodicosis / V. R. Bhosale, N. P. Dakshinkar, V. A. Sapre [et al.] // Indian Vet. J. – 2000. – Vol. 77. – P. 257.